

KAKO RAZLIČITA TLA UTJEČU NA ULJE OD OBLICE

ZNANSTVENICI **INSTITUTA ZA JADRANSKE KULTURE I MELIORACIJU KRŠA** U SPLITU ISTRAŽUJU UTJECAJ SVOJSTAVA TLA I NAČINA GOSPODARENJA MASLINIKOM U HRVATSKIM OKOLIŠNIM UVJETIMA NA SASTAV MASLINOVA ULJA OD OBLICE

POTROŠNJA MASLINOVA ULJA U STALNOM JE PORASTU I SVJETSKA PROIZVODNJA MASLINOVA ULJA SE GOTOVO UDVOSTRUČILA U POSLJEDNJIH DVA-DESET GODINA. Slično tome, u Hrvatskoj su se u posljednja dva desetljeća površine pod maslinom kontinuirano povećavale, a prosječni godišnji urod ploda masline je od 16.000 tona s početka devedesetih, narastao do 39.000 tona u posljednjih nekoliko godina.

Oznaka izvornosti

S obzirom na sve veću potražnju potrošača za visokokvalitetnim uljem s

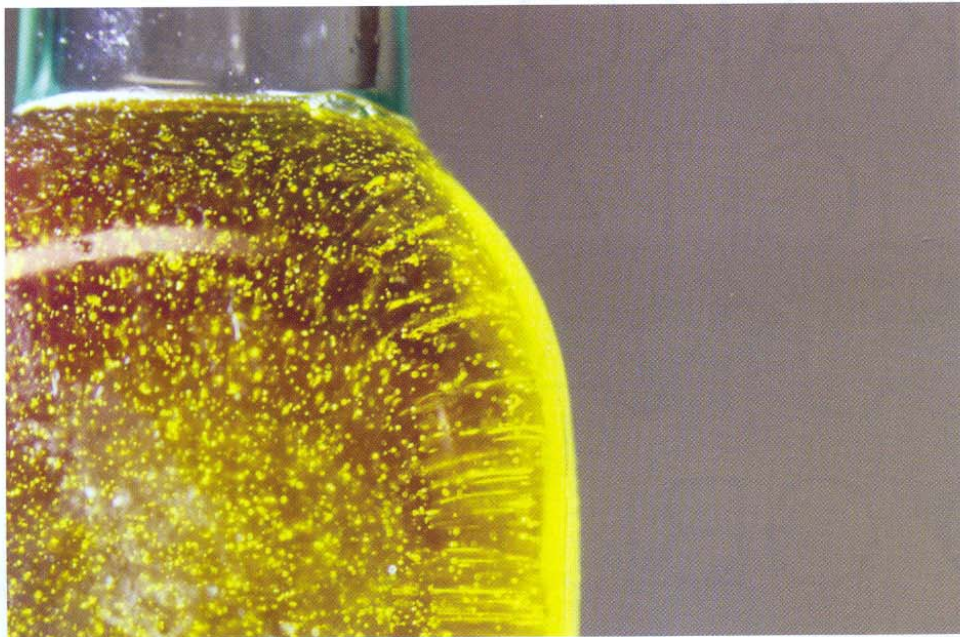
jasnim regionalnim identitetom, proizvođači su počeli naglašavati podrijetlo svojih ulja, obično kroz oznaku izvornosti. Istovremeno, maslinovo ulje se smatra jednim od najčešće pogrešno označavanih proizvoda u Europi. K tome postoji i veliki problem miješanja maslinovih ulja različitih kategorija i patvorenja ulja različitog podrijetla. Tako je pitanje utvrđivanja podrijetla maslinovog ulja postalo pitanje od velikog znanstvenog interesa i gospodarskog značaja u glavnim maslinarskim zemljama Europe.

Trenutno u RH imamo pet maslinovih ulja sa zaštićenom oznakom izvornosti:

PRATI SE OBLICA

U svim maslinicima koji su uključeni u ovo istraživanje (oko 70 maslinika na cijelom uzgojnom području RH) prati se sorta oblaca te nekoliko različitih tipova tla

Istarsko ekstra djevičansko maslinovo ulje, Krčko maslinovo ulje, Šoltansko maslinovo ulje, Korčulansko maslinovo ulje te Ekstra djevičansko maslinovo ulje Cres. Još jedna regija je nedavno pokrenula postupak dobivanja oznake izvornosti (otok Brač) te je u postupku

DETALJNE INFORMACIJE

Detaljne informacije o ovom projektu, kao i prikaz svih aktivnosti, prikazan je na službenoj internetskoj stranici projekta: <http://spec-t-oil.krs.hr/>

dokazivanja već dobivene oznake već godinama i Dalmatinsko maslinovo ulje. Zbog svega navedenog znanstvenici Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu su razradili ideju znanstvenog istraživanja koje bi povežalo utjecaj svojstava tla i načina gospodarenja maslinikom u hrvatskim okolišnim uvjetima na sastav maslinova ulja u smislu prijenosa određenih elemenata iz tla u biljku, plod i ulje kao konačni proizvod. Ova ideja je rezultirala projektom koji je odobren programom: Znanstvena suradnja od strane Fonda Jedinstvo uz pomoć znanja (Unity through Knowledge Fund - UKF) krajem 2015. god. (UKF

GRANT: 1B, Ugovor br. 23/15). Fond Jedinstvo uz pomoć znanja osnovalo je 2007. Trajanje projekta je 15.12.2015. – 14.12.2017. Nositelj projekta je Institut za jadranske kulture i melioraciju krša Split, a voditelj je dr.sc. Slavko Perica, znanstveni savjetnik, dok je suvoditelj projekta renomirani hrvatski znanstvenik koji živi i radi u Australiji, prof. dr.sc. Zdenko Rengel, School of Earth and Environment, The University of Western Australia.

Namjena istraživanja

Namjena predloženog istraživanja je razvoj standardnih metodologija za pouzdano određivanje podrijetla maslinova ulja. Glavni cilj ovog projekta je steći znanja o utjecaju svojstava tla i načina gospodarenja maslinikom u relevantnim hrvatskim okolišnim uvjetima na elementni i izotopni sastav maslinova ulja. Inovativni pristup ovog istraživanja usmjeren je na kvantificiranje i karakteriziranje glavnih čimbenika koji utječu na primjenjivost metoda

određivanja zemljopisne sljedivosti. U tom smislu, detaljno ćemo karakterizirati elementni i izotopni sastav ulja s obzirom na utjecaj elementnog profila tla, kultivara, vlažnosti tla i stupnja zrelosti ploda kod berbe. U praktičnu izvedbu projekta uključeno je nekoliko osnovnih faza: odabir lokacija (opsežno istraživanje na terenu) – različite vrste tala, kontakti s uzgajivačima; uzimanje i priprema uzoraka tla; uzimanje i priprema uzoraka lišća; berba plodova maslina i prerada maslina u ulje u laboratorijskim uvjetima; pohrana i skladištenje maslinovih ulja do trenutka provođenja analiza.

U svim maslinicima koji su uključeni u ovo istraživanje (oko 70 maslinika na cijelom uzgojnom području RH) prati se sorta oblica, koja je naša najzastupljenija sorta, te nekoliko različitih tipova tla. Tijekom prve godine istraživanja uzorkovano je: 377 uzoraka tla (232 uzorka površinskog dijela tla (0–30 cm), a 145 uzoraka potpovršinskog dijela tla (30–60cm)), 174 uzorka ploda koji je prerađen u ulje te 388 uzoraka lista masline.

Određivanje podrijetla

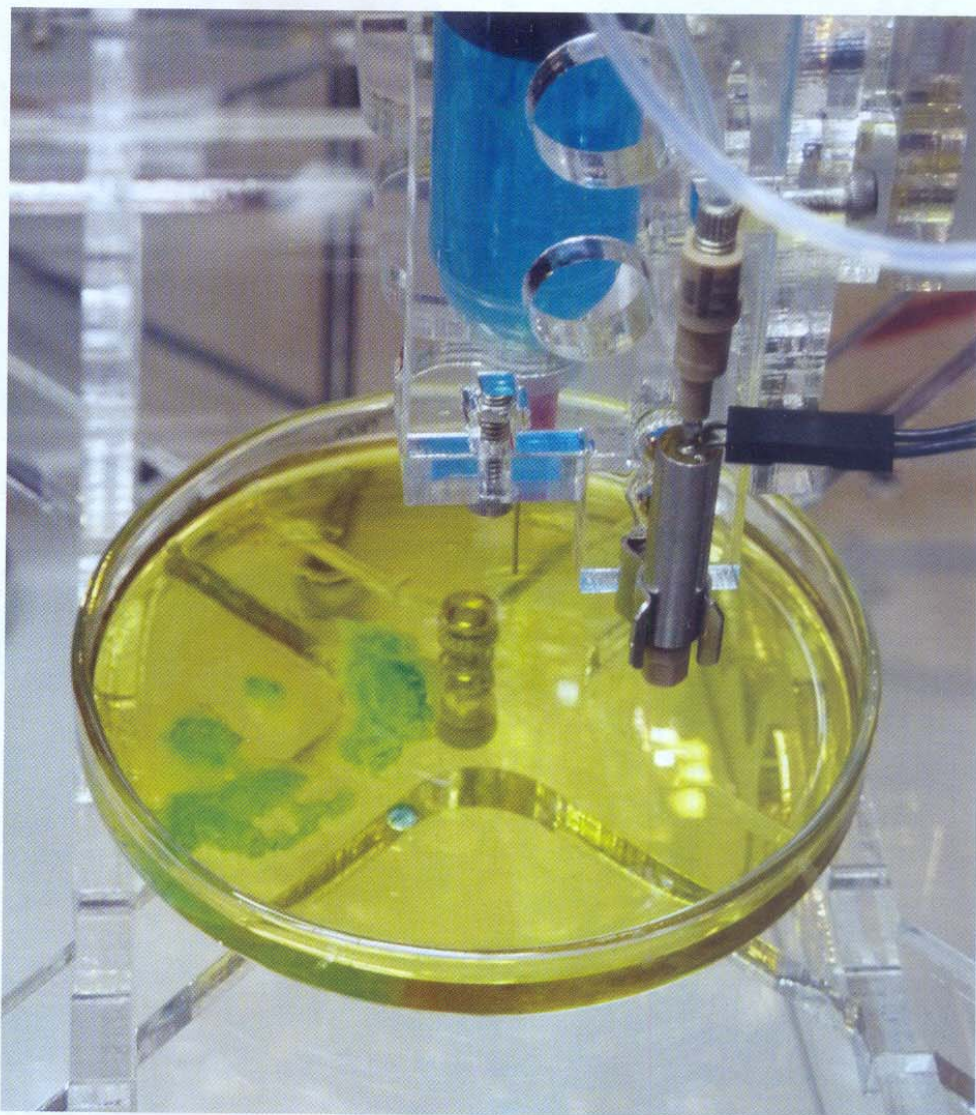
Analize se provode u nekoliko suradnih institucija u RH, a imaju za cilj objašnjavaње specifičnih fizioloških, genetskih i okolišnih odnosa koji mogu izazvati varijabilnost izotopnog i multi elementarnog sastava maslinovog ulja, a time i smanjiti njihovu točnost i primjenjivost za zemljopisnu sljedivost maslinova ulja. U svim uzorcima lista, ploda i ulja odredit će se izotopni i elementarni sastav. Unutar projekta postavljeni su i posebni pokusi (utjecaj na elementarni i izotopni sastav) koji ispituju utjecaj dostupne vlage (pokusi navodnjavanja), stupanj zrelosti, utjecaj genotipa te utjecaj nadmorske visine. Tijekom provođenja ovog projekta odr-

žava se niz radionica, seminara i predavanja, kao i sudjelovanje znanstvenika koji prezentiraju dobivene rezultate na domaćim i međunarodnim skupovima i kongresima.

U praksi, ovaj projekt će rezultirati ključnim dokumentima koji će se u budućnosti koristiti za određivanje podrijetla maslinova ulja u Hrvatskoj i znanstvenom mrežom koja će povezati naše mlade istraživače oko nove istraživačke teme te povećati institucionalne kapacitete i osobne sposobnosti u metodologiji utvrđivanja zemljopisnog podrijetla maslinova ulja – području koje trenutno ne postoji u Hrvatskoj. Ovaj projekt pružit će pouzdan alat hrvatskom maslinarstvu u primjeni i kontroli zaštite zemljopisnog podrijetla. Razlikovanje maslinovih ulja temeljeno na specifičnim vezama između ulja i svojstava područja odakle potječu povećat će sigurnost u njihovo podrijetlo. To će pružiti poticaj za profitabilnije iskorištavanje maslinova ulja – najvažnijeg poljoprivrednog proizvoda mediteranske Hrvatske.

Detaljne informacije o ovom projektu, kao i prikaz svih aktivnosti, prikazan je na službenoj internetskoj stranici projekta: <http://spec-t-oil.krs.hr/>.

Mirella Žanetić

POLJOMAR

TRGOVINA I SERVIS

Poljomar d.o.o
Blajburških žrtava 10
21204 Dugopolje
tel.: 021/655 787
fax: 021/226 372
e-mail: poljomar2@st.t-com.hr

**2-TAKT,
4-TAKT
i DIZEL
kopačice**

Košnja počnje

Proljetna prodajna akcija od 01. travnja do 15. svibnja 2017

STIHL trimeri već od 1199 KN! Poklon - dodatni rezni alat! Posjetite nas!

POLJOMAR d.o.o. DUGOPOLJE
Blajburška 10, tel: 021/655-787

